

Prošetřování protirakouské agitace zpěvaček Emy Destinnové a Melanie Kurtové z roku 1916

<http://www.nacr.cz/C-fondy/znasichfonde.aspx>

Mezi významné archivní fondy II. oddělení Národního archivu patří písemnosti rakouských ministerstev, respektive jejich bohemikální části, převzaté po československo-rakouské archivní rozluce v roce 1920. Mezi nejvýznamnější z nich lze zařadit Ministerstvo zahraničních věcí Vídeň (MZV/R) (1537) 1866–1918. K nejdůležitějším částem tohoto archivního fondu náleží signatura I/8 Slavische Umtriebe (Slovanské záležitosti), která obsahuje materiály z let 1889–1918. Archiválie mapují především problematiku české emigrace během první světové války a projevy panslavismu v zahraničí. Informace o těchto aktivitách byly zasílány jednotlivými zastupitelskými úřady do Vídně a týkaly se například činnosti českých a slovenských politiků žijících v emigraci, formování československých zahraničních jednotek, zasílány byly novinové protirakousky zaměřené články i seznamy Čechů politicky nespolehlivých.

Kromě politické reprezentace se zasílané zprávy týkaly protirakouské činnosti zpěvaček Emy Destinnové a Melanie Kurtové, které pobývaly ve Spojených státech. Informace o jejich činnosti byla zaslána Válečnému dohlédacímu úřadu 25. července 1916 a říkalo se v ní, že na základě zprávy uveřejněné v listu Pestí Hirrap je nutno prošetřit vystupování zpěvaček Emy Destinnové (rozené Kittlové) a Melanie Kurtové ve Spojených státech. List dále uvádí, že Ema Destinnová, která od počátku války hostuje v Metropolitní opeře v New Yorku, v tamních uměleckých kruzích neopomene příležitosti, aby mohla vystoupit proti politice Rakouska-Uherska a Německa a všude zdůrazňuje svoji podporu Dohodě a Spojeným státům.

Stejně tak druhá slavná česká zpěvačka toho času působící v New Yorku Melanie Kurtová, podobně jako Ema Destinnová, všude deklaruje svoje antirakouské a antiněmecké postoje i přes to, že rok hostovala v berlínské Dvorní opeře. Vzhledem k uvedeným skutečnostem bude nutné veškeré tyto informace prověřit ihned po návratu obou zpěvaček do vlasti.

Ministerstvo zahraničí-Vídeň (MZV/R), inv.č. 689, str. 259, kart. 23

Evidence fondů a sbírek

Název: Ministerstvo zahraničních věcí, Vídeň

Časový rozsah: (1537)1848-1918

Metráž: 8,63 bm (vše je zpracováno a inventarizováno)

Přístupnost fondu: Fond je přístupný v souladu se zněním archivního zákona a dalších právních předpisů v badatelně Chodovec.

Archivní pomůcky:

BIMAN S.-SAKAŘOVÁ A.-ŠPIRITOVÁ A.: MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ VÍDEŇ (1537)1866 - 1918, DÍL I.. Inventář, 1986, s. 260, ev.č. 1248.

BIMAN S.-SAKAŘOVÁ A.-ŠPIRITOVÁ A.: MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ VÍDEŇ (1537)1866 - 1918, DÍL II.. Inventář, 1986, s. 529, ev.č. 1249.

K. u. k. Ministerium des kaiserl. und königl. Hauses und des Äußern.

H. Z. 729 1916

Für die Bezeichnungen: „Dringend“, „Telegramm“ u. dgl.

Erlass mit Liffen

Referat: V.

Gegenstand: *Destin Gumi, Kurt Melanie, antirömis. Haltung*

~~Bezugszahl u. Datum:~~

Herkunft mit Zahl u. Datum: *K. k. Pol.-Dir. Wien 3./II. 23165/K*

Verfasser: *Stadler*

Zur Einsicht vor Genehmigung (a. a.):

Referent:

Zur Einsicht vor Absendung (a. e.):

Adresse:

Botschaft Washington

Zur Einsicht nach Absendung (p. e.):

Bemerkungen für das Polit. Exedit:

Geht in Abschrift an folgende Stellen:

Wien 16. II. 1916

~~Genehmigt (Exp.):~~

16/2 Sp

Zu vervielfältigen für das Referat

Polit. Exedit!

Polit. Archiv!

Beischließen:

Eingelangt:

Schliff. 16. II. 1916

reingeschrieben:

überprüft:

zur Expedition gelangt:

Dem Referat wieder vorzu-
legen am:

65

17. II. 1916

421

Erlass in Ziffern.

Nach einer Meldung
des "Pesti Király" soll
die Gräfinin Emma de
Stim, wirklicher Name
Kittel, gebürtig in
Ung., welche derzeit
am Metropolitan Theater
in New-York gastirt,
ihre Antikisten, Besetzung
öffentlich darauf betä-
tigen, dass sie sogar
bei eintretendlichen
Amerikanern Widerwillen
erregt.

Ebenso soll sich

die ebenfalls aus Böhmen
stammende in New-York
wählende Sängerin Melanie
Küst einer gelasseneren
antirömis. und deutsch-
feindlichen Haltung be-
seitigen

Über Hinweis der
Wiener Polizeidirection
sind die 2. erwählt,
<es exhibit>